

MIRA a.d. PRIJEDOR

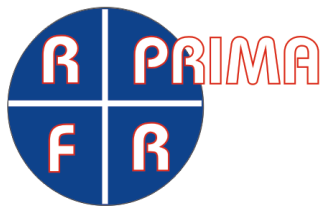
IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA I
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA 2015. GODINU

Prijedor, marta 2016. godine

SADRŽAJ

	Strana
IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1-2
IZJAVA RUKOVODSTVA	3
 FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	
Bilans stanja	4
Bilans usojeha	5
Bilans tokova gotovine	6
Izvještaj o promjenama na kapitalu	7
Naponene uz finansijske izvještaje	8-28

PREDUZEĆE ZA REVIZIJU I SRODNE USLUGE "RFR PRIMA" D.O.O. PRIJEDOR

PRIJEDOR, Majora Milana Tepića 12; Email: rfrprima@teol.net

Telefoni: 052 243 080, 065 584 442; Faks: 052 243 081

Osnovni sud B. Luka, reg. ul. br: 1-12823-00; MB: 1963066;

Upisan i uplaćen kapital 5.000 KM;

TR: 5620070000417252 NLB Razvojna Banka; PIB: 401518690000

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

VLASNICIMA I UPRAVI

MIRA a.d. Prijedor

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja privrednog društva MIRA a.d. Prijedor, Kralja Aleksandra 3 (u daljem tekstu: Društvo) koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2015. godine, bilans uspjeha, izvještaj o promjenama na kapitalu i izvještaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i sumarni pregled značajnih računovodstvenih politika i druge objašnjavajuće informacije.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i objektivno prikazivanje ovih finansijskih izveštaja u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja odobrenim za primjenu u Republici Srpskoj i za uspostavljanje takvih internih kontrola za koje odredi da su potrebne za pripremu finansijskih izvještaja, koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usljed kriminalne radnje ili greške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da na osnovu izvršene revizije izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i Međunarodnim standardima revizije. Ti standardi zahtijevaju da postupamo u skladu s etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da steknemo razumno uvjerenje da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija uključuje provođenje postupaka radi pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objavljivanjima u finansijskim izveštajima. Izbor postupaka je zasnovan na profesionalnom sudu revizora, uključujući i procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed kriminalne radnje ili greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizorskih postupaka koji su

odgovarajući u datim okolnostima, ali ne i u cilju izražavanja mišljenja o efektivnosti internih kontrola Društva. Revizija takođe, uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena, koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izveštaja.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući za obezbjeđenje osnove za naše mišljenje.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji, po svim materijalno značajnim aspektima, istinito i objektivno prikazuju finansijski položaj MIRA a.d., Prijedor, na dan 31. decembra 2015. godine, rezultate njegovog poslovanja i njegove tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja odobrenim za primjenu u Republici Srpskoj.

Prijedor, 11. marta 2016. godine

Mirjana Dejanović

Mirjana Dejanović
Ovlašćeni Revizor

IZJAVA RUKOVODSTVA

Ova izjava se daje u vezi sa revizijom finansijskih izvještaja Društva za godinu koja se završila 31. decembra 2015. godine, za svrhe izražavanja mišljenja o tome da li finansijski izvještaji pružaju istinitu i objektivnu sliku finansijskog položaja Društva na dan 31. decembra 2015. godine i rezultata poslovanja i novčanih tokova za godinu koja se završila na taj dan u skladu sa računovodstvenim propisima u Republici Srpskoj.

Računovodstvena regulativa Republike Srpske propisuje odgovornost Rukovodstva pravnih lica da finansijske izvještaje priprema na način koji obezbjeđuje istinito i objektivno prikazivanje svih poslovnih transakcija obavljenih u toku obračunskog perioda, kao i rezultata poslovanja na kraju obračunskog perioda. Rukovodstvo Društva je odgovorno za uspostavljanje sistema računovodstvene evidencije kojom se, sa razumnom preciznošću obezbjeđuje objelodanjivanje finansijske pozicije Društva i rezultata poslovanja. Takođe, računovodstveni sistem treba da garantuje da su finansijski izvještaji sastavljeni i prezentirani u skladu sa računovodstvenim propisima u Republici Srpskoj.

Rukovodstvo, takođe, ima opštu odgovornost u slučaju preduzimanja akcija u cilju zaštite imovine Društva i sprečavanja i razotkrivanja pronevjera i drugih neregularnosti.

Prihvatamo našu odgovornost za istinit i objektivan prikaz finansijskih izvještaja.

Potpisano u ime Društva **MIRA a.d. Prijedor**

Direktor

MIRA B
PREDUZEĆE ZA PROIZVODNJU
KEKSA I SRODNIH PROIZVODA
AKCIONARSKO DRUŠTVO
PRIJEDOR, Ul. Kralja Alekseandra 13

BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBRA 2015. GODINE

P O Z I C I J A	Napomena	31.12.2015.	31.12.2014.
		KM	KM
AKTIVA			
Dugotrajna imovina			
Nekretnine, postrojenja i oprema	4.1.	23.830.138	20.609.212
Ukupno dugotrajna imovina		23.830.138	20.609.212
Kratkotrajna imovina			
Zalihe	4.2.	2.167.425	3.086.480
Kratkoročna potraživanja i plasmani	4.3.	8.379.623	5.458.350
Gotovina	4.4.	969.019	317.239
Porez na dodatu vrijednost		440.317	161.416
Ukupno kratkotrajna imovina		11.956.384	9.023.485
POSLOVNA AKTIVA		35.786.522	29.632.697
VANBILANSNA AKTIVA		906.251	906.222
UKUPNA AKTIVA		36.692.773	30.538.919
PASIVA			
Kapital	4.5.		
Osnovni kapital	4.5.a.	18.473.634	18.473.634
Zakonske rezerve	4.5.b.	155.460	115.349
Revalorizacione rezerve	4.5.c.	642.220	924.679
Neraspoređena dobit	4.5.d.	3.259.643	2.459.955
Dobit tekuće godine	4.5.e.	933.735	802.218
Ukupno kapital		23.464.692	22.775.835
Dugoročne obaveze	4.6.1.	2.841.282	1.001.309
Kratkoročne obaveze	4.6.2.		
Dio dugoročnog kredita koji dospijeva na naplatu do jedne godine	4.6.2.a.	933.175	0
Obaveze iz poslovanja	4.6.2.b.	8.015.964	5.334.916
Obaveze za zarade i naknade zarada	4.6.2.c.	410.767	386.263
Druge obaveze	4.6.2.d.	67.664	13.139
Obaveze za poreze i doprinose	4.6.2.e.	17.478	14.842
Obaveze za porez na dobitak	4.6.2.f.	0	13.973
Pasivna vremenska razgraničenja	4.6.2.g.	35.500	92.420
Ukupno kratkoročne obveze		9.480.548	5.855.553
POSLOVNA PASIVA		35.786.522	29.632.697
VANBILANSNA PASIVA		906.251	906.222
UKUPNA PASIVA		36.692.773	30.538.919

BILANS USPJEHA ZA 2015. GODINU

POZICIJA	Napomena	2015. KM	2014. KM
POSLOVNI PRIHODI	4.7.1.		
Prihodi od prodaje robe		42.786	24.449
Prihodi od prodaje učinaka	4.7.1.a.	20.210.022	18.327.182
Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka		15.308	12.199
Povećanje vrijednosti zaliha učinaka			0
Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	4.7.1.b.	(2.604)	(410.554)
Ostali poslovni prihodi		2.312	286.056
Ukupno poslovni prihodi		20.267.824	18.239.332
POSLOVNI RASHODI	4.8.1.		
Nabavna vrijednost prodate robe		37.301	43.949
Troškovi materijala	4.8.1.a.	11.576.049	10.248.010
Troškovi zarada i naknada zarada	4.8.1.b.	5.255.482	5.083.130
Troškovi proizvodnih usluga	4.8.1.c.	570.355	521.688
Troškovi amortizacije i rezervisanja	4.8.1.d.	1.086.031	960.045
Nematerijalni troškovi	4.8.1.e.	436.329	433.797
Troškovi poreza i doprinosa		104.416	81.248
Ukupno poslovni rashodi		19.065.963	17.371.867
POSLOVNI DOBITAK		1.201.861	867.465
FINANSIJSKI PRIHODI	4.7.2.	93.827	22.957
FINANSIJSKI RASHODI	4.8.2.	261.534	10.555
DOBITAK REDOVNE AKTIVNOSTI		1.034.154	879.866
OSTALI PRIHODI	4.7.3.	45.817	628
OSTALI RASHODI	5.3.	118.943	25.072
GUBITAK PO OSNOVU OSTALIH PRIHODA I RASHODA		(73.126)	(24.444)
PRIHODI PO OSNOVU ISPRAVKE GREŠAKA IZ RANIJIH GODINA	4.7.4.	16	10.477
RASHODI PO OSNOVU ISPRAVKE GREŠAKA IZ RANIJIH GODINA	4.8.4.	27.309	8.723
UKUPNI PRIHODI	4.7.	20.407.484	18.273.394
UKUPNI RASHODI	4.8.	19.473.749	17.416.217
Dobitak prije oporezivanja		933.735	857.177
Porez na dobit	4.9.	0,00	54.595
DOBITAK TEKUĆE GODINE		933.735	802.582

BILANS TOKOVA GOTOVINE

O P I S	2015.	2014.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
I PRILIVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI	16.885.234	16.239.983
Prilivi od kupaca i primljeni avansi	14.963.150	14.539.810
Prilivi od premija, subvencija, dotacija i sl.	0,00	128.947
Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	1.922.084	1.571.226
II ODLIVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI	(15.430.634)	(15.657.112)
Odlivi po osnovu isplata dobavljačima i dati avansi	(6.410.838)	(7.285.486)
Odlivi po osnovu isplata zarada, naknada zar i ost.lič.rash	(4.265.576)	(4.256.935)
Odlivi po osnovu plaćenih kamata	(189.272)	0
Odlivi po osnovu poreza na dobit	(13.973)	0
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	(4.550.975)	(4.114.691)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	1.454.600	582.871
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
I PRILIVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA	2.026	2.283
Prilivi po osnovu kamata	2.026	2.283
II ODLIVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA	(3.577.994)	(1.541.925)
Odlivi po osnovu kupovine nematerij.ulaganja i dugotrajne imovine	(3.577.994)	(1.541.925)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(3.575.968)	(1.539.642)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
I PRILIVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA	2.998.691	1.001.309
Prilivi po osnovu dugoročnih kredita	2.998.691	1.001.309
II ODLIVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		0
Odlivi po osnovu ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	225.543	0
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	2.773.148	1.001.309
Ukupni prilivi gotovine	19.885.951	17.243.575
Ukupni odlivi gotovine	(19.234.171)	(17.199.037)
Neto prilivi gotovine	651.780	44.538
Neto odlivi gotovine	0	0
GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	317.239	272.701
Pozitivne kursne razlike po osnovu preračuna gotovine	0	0
Negativne kursne razlike po osnovu preračuna gotovine	0	0
GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA	969.019	317.239

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

OPIS	Aksijski kapital	Revalizaci one rezerve	Ostale rezerve	Neraspore đena dobit	UKUPNO
1	3	4	6	7	8
Stanje na dan 01.01.2014. god.	18.473.634	1.076.252	94.624	2.445.132	22.089.642
Efekti promjena u računovodstvenim politikama					0
Efekti ispravke grešaka					0
Ponovo iskazano stanje na dan 01.01.2014. god.	18.473.634	1.076.252	94.624	2.445.132	22.089.642
Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava		-151.573		14.823	-136.750
Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju					0
Kursne razlike nastale po osnovu preračuna finansijskih izvještaja u drugu funkcionalnu valutu					0
Neto dobitak/gubitak perioda iskazan u bilansu uspjeha				802.218	802.218
Neto dobiti/gubici perioda priznati direktno u kapitalu					0
Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobitka i pokriće gubitka			-20.725		-20.725
Emisija aksijskog kapitala i drugi vidovi povećanja ili smanjenje osnovnog kapitala					0
Stanje na dan 31.12.2014. god./01.01.2015. god	18.473.634	924.679	115.349	3.262.173	22.775.835
Efekti promjena u računovodstvenim politikama					0
Efekti ispravke grešaka					0
Ponovo iskazano stanje na dan 01.01.2015. god.	18.473.634	924.679	115.349	3.262.173	22.775.835
Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava		-282.459		37.581	-244.878
Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju					0
Kursne razlike nastale po osnovu preračuna finansijskih izvještaja u drugu funkcionalnu valutu					0
Neto dobitak/gubitak perioda iskazan u bilansu uspjeha				933.735	933.735
Neto dobiti/gubici perioda priznati direktno u kapitalu					0
Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobitka i pokriće gubitka			-40.111	40.111	0
Emisija aksijskog kapitala i drugi vidovi povećanja ili smanjenje osnovnog kapitala					0
Stanje na dan 31.12.2015. god.	18.473.634	642.220	155.460	4.193.378	23.464.692

Napomene na stranici 8 – 28 sastavni su dio ovih finansijskih izvještaja.

1. OSNIVANJE I DJELATNOST

(a) Osnivanje

Preduzeće za proizvodnju keksa i srodnih proizvoda „MIRA“ a.d., Prijedor (Društvo) osnovano je 1946. godine kao društveno preduzeće, a od 1948. godine posluje kao samostalni privredni subjekt „Mira Cikota“ Prijedor. Tokom 1967. godine izvršeno je udruživanje Društva i društva „Josip Kraš“ Zagreb. Na osnovu toga, tokom 1991. godine registrovano je društvo „Kraš – Mira Cikota“, Prijedor dok je 1992. godine promijenjen naziv Društva u MIRA d.o.o., Prijedor. U skladu s propisima Republike Srpske, u 1995. godini, Društvo je postalo osnovno državno preduzeće.

Direkcija za privatizaciju Republike Srpske, Rješenjem broj 01-109-4/99 od 30. oktobra 2001. godine, odobrila je program privatizacije i donijela odluku da se privatizacija državnog kapitala u ukupnom iznosu od 18.473.634 KM obavi vaučer ponudom (55% državnog kapitala) i metodom tendera (30% državnog kapitala) u korist KRAŠ d.d., Zagreb. Na osnovu istog rješenja, u postupku privatizacije, 10% vrijednosti akcija državnog kapitala prenijeto je na Fond penzijskog i invalidskog osiguranja Republike Srpske i 5% na Fond za restituciju Republike Srpske.

Većinski vlasnik „Mira“ a.d. je „Kraš“ d.d. Zagreb koji posjeduje 76,09 % akcija.

(b) Djelatnost

Osnovna djelatnost Društva je proizvodnja keksa i srodnih proizvoda.

Upisani osnovni kapital iznosi 18.473.634 KM i podijeljen je na 18.473.634 akcije nominalne vrijednosti 1 KM.

Na dan 31. decembra 2015. godine Društvo je zapošljavalo 351 radnika (31. decembra 2014. godine 343 radnika).

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

2.1. Izjava o usklađenosti

Društvo vodi evidenciju i sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa važećim Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske (Službeni glasnik Rrepublike Srpske broj 94/15) i ostalom primjenjivom zakonskom regulativom u Republici Srpskoj.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji pravna lica i preduzetnici u Republici Srpskoj sastavljaju i prezentuju finansijske izvještaje u skladu sa zakonskom, profesionalnom i internom regulativom, pri čemu se pod profesionalnom regulativom podrazumevaju primjenjivi Međunarodni računovodstveni standardi (MRS), Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja (MSFI) i tumačenja koja su sastavni dio standarda.

2.2. Procjenjivanje

Finansijski izvještaji su sastavljeni na osnovu načela prvobitne (istorijske) vrijednosti.

Sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu sa primijenjenim okvirom za izvještavanje zahtijeva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentovane vrijednosti sredstava i obaveza, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, kao i različitim informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, a koje djeluju realno i razumno u datim okolnostima. Na bazi ovih informacija se formira pretpostavka o vrijednosti sredstava i obaveza, koju nije moguće neposredno potvrditi na bazi drugih informacija. Stvarna vrijednost sredstava i obaveza može da odstupa od vrijednosti koja je procijenjena na ovaj način.

2.3. Zvanična valuta izvještavanja

Finansijski izvještaji su sastavljeni na dan 31.12.2015. godine i izraženi su u konvertibilnim markama. (KM)

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Načelo stalnosti poslovanja ("going concern")

Finansijski izvještaji su pripremljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja ("going concern" konceptom) koji podrazumijeva da će Društvo nastaviti da posluje u doglednoj budućnosti.

3.2. Poslovne promjene u stranoj valuti

Poslovne promjene u stranoj valuti su preračunate u konvertibilne marke po zvaničnom srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine, koji je važio na dan poslovne promjene.

Sve pozicije sredstava i obaveza u stranim sredstvima plaćanja se preračunavaju u njihovu protuvrijednost u konvertibilnim markama po zvaničnom srednjem kursu Centralne banke BiH važećem na dan bilansa stanja.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale po osnovu izvršenih plaćanja i naplata u stranim sredstvima plaćanja u toku godine, kao i kursne razlike nastale prilikom prevođenja sredstava i obaveza iskazanih u stranoj valuti na dan bilansa iskazane su u bilansu uspjeha Društva, kao prihodi/rashodi po osnovu kursnih razlika u okviru pozicije finansijskih prihoda/rashoda.

Zvanični srednji kursevi značajnijih stranih valuta na dan 31. decembra su:

Valuta	2015.	2014.
EUR	1,95583	1,95583
USD	1,79007	1,60841
CAD	1,28919	1,38397

3.3. Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazuju se po procijenjenoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrijednosti i gubitke uslijed obezvrijeđenja.

Početno mjerenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrijednosti ili po cijeni koštanja.

Nabavke nekretnina, postrojenja i opreme tokom godine evidentirane su po nabavnoj vrijednosti koju čine faktura dobavljača uvećana za zavisne troškove nabavke i troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne spremnosti.

U skladu sa usvojenom računovodstvenom politikom, na dan bilansa stanja rukovodstvo Društva analizira vrijednosti po kojima je prikazana nematerijalna i materijalna imovina Društva.

Ukoliko postoji indicija da je neko sredstvo obezvrijeđeno, nadoknadivi iznos te imovine se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvrijeđenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procijenjen kao niži od vrijednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrijednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknadiive vrijednosti. Gubitak zbog obezvrijeđenja se priznaje u iznosu razlike na teret rashoda.

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme obračunava se po proporcionalnom metodu primjenom stopa amortizacije koje su određene tako da se nabavna vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme amortizuje u jednakim godišnjim iznosima u toku vijeka upotrebe.

Određivanje korisnog vijeka upotrebe nekretnina, postrojenja i opreme se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promjenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora.

Amortizacija sredstava aktiviranih u toku godine se obračunava na nabavnu vrijednost kada se sredstva stave u upotrebu, odnosno počev od narednog mjeseca od datuma nabavke.

Primijenjene stope amortizacije u tekućem i prethodnom obračunskom periodu su:

Opis	2015. %	2014. %
Građevinski objekti	2,20 - 10	1,11-2
Postrojenja i oprema	1 - 20	5-14,30
Računari i ostala oprema	10 - 25	10 - 25

Dobici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme se knjiže direktno u korist ostalih prihoda. Gubici po osnovu prodaje ili rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme terete ostale rashode.

Predmeti dugoročne materijalne imovine povlače se iz upotrebe i rashoduju, kada se od njih više ne očekuje korist.

Troškovi pozajmljivanja (kamate i slični troškovi) ugovoreni i nastali zbog pribavljanja određenih sredstava, ako je potrebno duže vrijeme da se počnu koristiti i koji su nastali do završetka izgradnje, kapitalizuju se.

3.4. Zalihe

Zalihe učinaka se iskazuju po cijeni koštanja ili po neto prodajnoj vrijednosti u zavisnosti od toga koja je niža. Neto prodajna vrijednost je cijena po kojoj zalihe mogu biti prodate u normalnim uslovima poslovanja nakon umanjenja cijene za troškove prodaje.

Nabavnu vrijednost sirovina, materijala i trgovačke robe čini fakturna cijena dobavljača uvećana za zavisne troškove nabavke. Obračun izlaza zaliha vrši se po metodi prosječne ponderisane nabavne cijene.

Ispravka vrijednosti zaliha robe vrši se terećenjem ostalih rashoda u slučajevima kada se ocijeni da je potrebno svesti vrijednost zaliha na njihovu neto prodajnu vrijednost. Oštećene zalihe robe i zalihe koje po kvalitetu ne odgovaraju standardima se u potpunosti otpisuju.

3.5. Kratkoročna potraživanja i plasmani

Potraživanja se sastoje od potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu i ostalih potraživanja.

Potraživanja od kupaca su iskazana po fakturnoj vrijednosti umanjenoj za odobrene popuste, kao i za ispravku vrijednosti koja je zasnovana na procjeni naplativosti pojedinačnog potraživanja.

Potraživanja od kupaca iz inostanstva izražena u stranim valutama, iskazuju se u konvertibilnim markama preračunatim po srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine na dan poslovne promjene.

Ispravka vrijednosti se formira za ona potraživanja za koje postoji objektivan dokaz da su obezvrijeđena, odnosno za koja rukovodstvo Društva procjenjuje da se ne mogu naplatiti u punom iznosu i ista se evidentira kao rashod u bilansu uspjeha u periodu kada je procjena izvršena.

Društvo obračunava obezvrijeđenje sumljivih potraživanja na osnovu procijenjenih gubitaka koji nastaju jer kupci nisu u mogućnosti da izvrše tražena plaćanja. U procjeni odgovarajućeg iznosa gubitka od obezvrijeđivanja za sumnjiva potraživanja Društvo se oslanja na starost potraživanja, ranije iskustvo sa otpisom, bonitet kupaca i promjene u uslovima plaćanja.

Ovo zahtijeva procjene vezane za buduće ponašanje kupaca i time izazvane buduće naplate u gotovini. Stvarni nivo potraživanja koja su naplaćena može da se razlikuje od procijenjenih nivoa naplate, što može pozitivno ili negativno da se odrazi na rezultate poslovanja.

Odluku o indirektnom otpisu, odnosno ispravci vrijednosti potraživanja od kupaca preko računa ispravke vrijednosti donosi rukovodstvo Društva.

Direktan otpis na teret rashoda vrši se ako je dokumentovana nenaplativost potraživanja.

3.6. Gotovina

Imovina u obliku novca na računima i u blagajni, iskazuje se u nominalnoj vrijednosti izraženoj u konvertibilnim markama.

Novčana sredstva u stranoj valuti na računima i u blagajni, iskazuju se u konvertibilnim markama preračunatim po srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine na dan transakcije i na dan bilansa stanja.

3.7. Kapital i rezerve

Kapital predstavlja trajni najkvalitetniji izvor sredstava, odnosno čini neto imovinu poduzeća.

U poslovnim knjigama kapital se iskazuje kao: osnovni kapital, zakonske rezerve, revalorizacije rezerve, neraspoređena dobit iz prethodnog perioda, dobit tekuće godine, a gubitak predstavlja ispravku vrijednosti kapitala.

Revalorizacije rezerve su dio kapitala koje nastaju ponovnom procjenom imovine iznad knjigovodstvene vrijednosti, prema zahtjevima MRS 16.

3.8. Dugoročne obaveze

Dugoročne obaveze iskazuju se u poslovnim knjigama u vrijednosti nastale poslovne promjene dokazane dokumentima i ugovorom o stvaranju obaveze.

Na kontu dugoročnih obaveza prema bankama i drugim finansijskim institucijama evidentiraju se dugoročni (s rokom povrata dužim od godine dana) krediti primljeni od finansijskih institucija kao što su banke, osiguravajuća društva i sl.

Obaveze za primljeni kredit knjiže se u visini iznosa primljenog kredita na računu Društva.

Na dan bilansiranja dio dugoročnog kredita koji dospjeva na plaćanje u periodu do jedne godine knjiži se na kratkoročne obaveze.

3.9 . Kratkoročne obaveze

Kratkoročne obaveze (obaveze prema dobavljačima, zaposlenima i sl) iskazuju se u poslovnim knjigama i izvještajima prema vrijednosti poslovne promjene koja je dokazana dokumentom (fakturom ili ugovorom).

Na poziciji kratkoročnih kredita iskazuju se obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama , sa rokom dospjeća do 12 mjeseci od datuma bilansa stanja.

Na ovoj poziciji se iskazuje i dio dugoročnih finansijskih obaveza koji za plaćanje dospjeva u periodu do jedne godine.

3.10. Pasivna vremenska razgraničenja

Na kontima Pasivnih vremenskih razgraničenja evidentira se odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg perioda.

Kao odgođeno plaćanje troškova, iskazuju se troškovi koji dospijevaju za obračunavanje u tekućem periodu, a obaveza plaćanja nastaje u slijedećem obračunskom rperiodu.

Kao prihod budućeg perioda iskazuje se odgođeno priznavanje prihoda, za koje se sa prihvatljivom sigurnošću može procijeniti nemogućnost naplate, odnosno na osnovu odredbi standarda nisu stečeni uslovi za njihovo priznavanje.

3.11. Prihodi

Prihodi od prodaje proizvoda i robe se priznaju u momentu kada se značajni rizici i koristi koji proizilaze iz vlasništva nad proizvodima i robom prenesu na kupca. Prihodi od prodaje proizvoda i robe su iskazani po fakturnoj vrijednosti umanjenoj za odobrene popuste i porez na dodatu vrijednost.

Prihodi od pružanja usluga se priznaju u obračunskom periodu u kome je usluga pružena i iskazuju po fakturnoj vrijednosti umanjenoj za odobrene popuste i porez na dodatu vrijednost.

Finansijski prihodi obuhvataju prihode od kamata po kratkoročnim i dugoročnim potraživanjima, pozitivne kursne razlike i ostale finansijske prihode, ostvarene iz odnosa sa povezanim i ostalim pravnim licima.

Prihodi od kamata se, u skladu sa načelom uzročnosti, priznaju u bilansu uspeha perioda na koji se odnose.

U okviru ostalih prihoda iskazani su dobici po osnovu prodaje nekretnina, postrojenja i opreme (osnovnih sredstava) i nematerijalnih ulaganja, dobici od prodaje materijala, naplaćena otpisana potraživanja, prihodi od smanjenja obaveza, prihodi od ukidanja dugoročnih rezervisanja, prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine, pozitivni efekti promjene fer vrijednosti nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i zaliha do visine prethodno iskazanih rashoda za ta sredstva po osnovu vrijednosnog usklađivanja i ukidanja ispravki vrijednosti po osnovu vrijednosnog usklađivanja u skladu sa računovodstvenom politikom Društva.

Na kraju svakog obračunskog perioda utvrđuje se promjena vrijednosti nedovršene proizvodnje, gotovih proizvoda i robe u odnosu na početno stanje.

U bilansu uspjeha utvrđeni iznos povećanja vrijednosti zaliha učinaka povećava, a iznos smanjenja smanjuje prihode.

3.12. Rashodi

Rashodi se priznaju u bilansu uspjeha po načelu uzročnosti prihoda i rashoda odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su nastali.

Poslovni rashodi obuhvataju troškove uslovljene stvaranjem prihoda od prodaje i uključuju nabavnu vrijednost prodane robe, troškove materijala, goriva i energije, bruto zarade, troškove amortizacije i usluge pružene od strane trećih lica. Poslovni rashodi obuhvataju i opšte troškove kao što su troškovi zakupa, marketinga, osiguranja, platnog prometa, poreza i ostali troškovi nastali u tekućem obračunskom periodu.

Finansijski rashodi obuhvataju rashode po osnovu kamata i kursnih razlika i ostale finansijske rashode. Rashodi kamate obuhvataju kamatu obračunatu na primljene kredite, koja se evidentira u bilansu uspjeha perioda na koji se odnosi, a u skladu sa načelom uzročnosti.

U okviru ostalih rashoda iskazani su gubici po osnovu prodaje i rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja, gubici od prodaje materijala, manjkovi, rashodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika, rashodi po osnovu otpisa potraživanja, rashodi po osnovu obezvrijeđenja imovine, negativni efekti vrijednosnih usklađivanja nematerijalnih ulaganja,

nekretnina, postrojenja, opreme, dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana, zaliha, hartija od vrijednosti i potraživanja u skladu sa računovodstvenom politikom Društva.

3.13. Naknade zaposlenima

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Republici Srpskoj, Društvo obračunava plate i naknade radnicima u bruto iznosu, uključujući i poreze i doprinose, na teret troškova perioda na koji se odnose.

U skladu sa Opštim kolektivnim ugovorom i Zakonom o radu, Društvo je u obavezi da isplati otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini 3 neto mjesečne zarade koje je zaposleni ostvario u mjesecu koji prethodi mjesecu u kome se isplaćuje otpremnina, a koje pri tom ne mogu biti manje od 3 prosječne mjesečne neto zarade isplaćene u Republici Srpskoj u mjesecu koji prethodi mjesecu u kome se isplaćuje otpremnina.

Društvo ne vrši obračun i iskazivanje dugoročnih obaveza po osnovu otpremnina korišćenjem metoda sadašnje vrijednosti budućih očekivanih isplata, na osnovu obračuna aktuara. Budući da se radi o dugoročnim naknadama zaposlenima, a ne o naknadama nakon prestanka radnog odnosa, aktuarski dobici i gubici, kao i troškovi prethodnog perioda priznaju se u cjelini u periodu u kome nastanu. Društvo nema dodatnih obaveza za naknade zaposlenima po ovom osnovu.

3.14. Porez na dobit

Porez na dobitak se obračunava u skladu sa Zakonom o porezu na dobit Republike Srpske. Konačna poreska osnovica, na koju se primjenjuje stopa poreza na dobit od 10 % utvrđuje se poreskom prijavom. Poreska osnovica iskazana u poreskoj prijavi se obračunava na osnovu ostvarene dobiti za period, prikazane u zakonski propisanom bilansu uspjeha, korigovane za razlike definisane poreskim propisima Republike Srpske. Ove korekcije uglavnom obuhvataju povećanje poreske osnovice za troškove koji se po poreskim propisima ne priznaju i umanj enje za gubitke u poslovanju iz ranijih godina.

U 2012. godini donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit (Službeni glasnik Republike Srpske 57/12) kojima je regulisano da se za iznos ulaganja u proizvodne kapacitete (nekretnine, postrojenja i oprema, te nematerijalna ulaganja) umanjuje osnovica za obračun poreza na dobit u periodu kada su stavljena u upotrebu.

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI
31. decembar 2015. godine
4. NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
❖ NAPOMENE UZ BILANS STANJA
4.1. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

O P I S	Zemljište	Građevinsk i objekti	Postrojenja i oprema	Investicije u toku	Ukupno
	KM	KM	KM	KM	KM
Nabavna vrijednost					
Stanje 01. januar 2014.	661.450	12.549.789	30.338.648	7.528.469	51.078.356
Nabavka u toku godine	0	186.018	625.365		811.383
Prenos sa investicija u toku			(264.371)		(264.371)
Otuđivanje i rashodovanje			(32.731)		(32.731)
Stanje 31. decembar 2014. godine	661.450	12.735.807	30.666.910	7.528.469	51.592.636
Nabavka u toku godine	0,00	243.053	3.684.255	585.807	4.513.116
Prenos sa investicija u toku					
Otuđivanje i rashodovanje			(3.512.525)		(3.512.525)
Stanje 31. decembar 2015.godine	661.450	12.978.860	30.838.641	8.114.276	52.593.277
Ispravka vrijednosti					
Stanje 01. januar 2014.	0	7.312.715	22.742.206	0	30.054.921
Amortizacija	0	333.096	626.949	0	960.045
Otuđivanje i rashodovanje	0		(31.543)	0	(31.543)
Stanje 31. decembar 2014.	0	7.645.811	23.337.613	0	30.983.424
Amortizacija	0	319.226	766.805,12	0	1.086.031
Otuđivanje i rashodovanje	0		(3.306.366)	0	(3.306.366)
Stanje 31. decembar 2015.god	0	7.965.037	20.798.052	0	28.763.089
Sadašnja vrijednost					
01.januar 2014.god	661.450	5.237.074	7.596.442	7.528.469	21.023.435
31.decembar 2014.god	661.450	5.089.996	7.329.297	7.528.469	20.609.212
31.decembar 2015.god	661.450	5.013.823	10.040.589	8.114.276	23.830.138
Postotak otpisanosti		61,37%	67,44%	0%	54,69%

Društvo je u 2015. godini otpisalo zastarjela osnovna sredstva u ukupnoj knjigovodstvenoj vrijednosti od 206.159,01 KM, a od toga, jedan dio je otpisan kroz ukidanje revalorizacionih rezervi u iznosu od 134.787,02 KM.

Na nepokretnu imovinu Društva u iznosu od 6.427.379,00 KM, prema procjeni vrijednosti nekretnina od 10.09.2014. godine uknjižena je hipoteka, kao instrument obezbjeđenja plaćanja po Ugovoru o dugoročnom kreditu sa NLB Razvojom bankom.

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI
31. decembar 2015. godine
4.2. ZALIHE

POZICIJA	31.12.2015.	31.12.2014.
Zalihe sirovina i materijala	1.842.822	1.691.762
Materijal za proizvodnju-sirovine	844.259,36	701.383,58
Materijal za proizvodnju-ambalaža	692.079,69	617.664,97
Tehnički materijal	245.324,96	290.627,04
Gorivo i mazivo	34.000,37	50.279,72
HTZ sredstva	2.732,64	4.062,42
Materijal u skladištu restorana	8.480,16	8.037,64
Ostalo (potrošni mater. povr. amb.)	15.944,66	19.707,10
Nedovršena proizvodnja	4.980,76	11.413
Gotovi proizvodi	305.996,65	302.169
Trgovačka roba	4.703,26	8.610
Dati avansi za robu	8.922	1.072.525
Ukupno:	2.167.425	3.086.480

4.3. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA I PLASMANI

POZICIJA	31.12.2015.	31.12.2014.
Kratkoročna potraživanja	8.339.479	5.412.246
Kratkoročni finansijski plasmani	40.145	46.104
Ukupno:	8.379.624	5.458.350

a) Kratkoročna potraživanja

POZICIJA	31.12.2015.	31.12.2014.
Kupci – povezana pravna lica	6.197.864	5.032.914
-Potraživanja od kupaca - povezana lica F BiH	2.896.283	2.711.437
-Potraživanja od kupaca - povezana lica inostranstvo	3.301.581	2.321.477
Potraživanja od kupaca iz Republike Srpske	5.340	8.074
Potraživanja od kupaca u inostranstvu	2.090.320	257.034
Druga kratkoročna potraživanja		
Potraživanja od zaposlenih	10.694	9.243
Ostala potraživanja (Fond zdravstva-ref. bol.)	35.260	104.981
Ukupno:	8.339.479	5.412.246

Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca:

Potraživanja od kupaca u zemlji	2.901.624,05
Potraživanja od kupaca u inostranstvu	5.391.900,03
Ukupno:	8.293.524,08

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI
31. decembar 2015. godine

Najveća pojedinačna potraživanja od kupaca na dan 31.12.2015. godine su:

"KRAŠ TRGOVINA" d.o.o., Široki Brijeg	2.896.284
"KRAŠ" d.d., Zagreb	2.208.164
"KRAŠCOMMERCE" d.o.o., Ljubljana	611.683
"KRAŠ COMMERCE" d.o.o., Beograd	114.017

b) Kratkoročni finansijski plasmani

POZICIJA	31.12.2015.	31.12.2014.
Kratkoročni krediti	40.145	46.104
Ukupno:	40.145	46.104

4.4. GOTOVINA

POZICIJA	31.12.2015.	31.12.2014.
Gotovina na računima u banci	77.623	83.097
Gotovina na deviznim računima	891.147	233.620
Gotovina u blagajni	248,40	521,97
Ukupno:	969.019	317.239

4.5. KAPITAL
a) Akcijski kapital

Vrijednost akcijskog kapitala iskazana u finansijskim izvještajima na dan 31.decembra 2015. godine iznosi 18.473.634,00 KM (31.decembra 2014.godine 18.473.634,00 KM) i predstavlja vlastite trajne izvore za poslovanje Društva.

b) Zakonske rezerve

Zakonske rezerve iskazane u finansijskim izvještajima na dan 31.decembra 2015. godine u iznosu od 155.459,71 KM (31. decembra 2014. godine 115.348,80 KM) formirane su u ranijim obračunskim periodima u skladu sa zakonskim propisima izdvajanjem iz dobiti Društva.

c) Revalorizacija rezerve

Revalorizacija rezerve iskazane u finansijskim izvještajima na dan 31.decembra 2015. godine u iznosu od 642.220 KM (31. decembra 2014.godine 924.679,33 KM) formirane su u ranijim periodima na osnovu revalorizacije imovine.

d) Neraspoređeni dobitak ranijih godina

Neraspoređena dobit ranijih godina iskazana u finansijskim izvještajima na dan 31.decembra 2015. godine iznosi 3.259.643 KM (31. decembra 2014. godine 2.459.955,03 KM) formirana je od dobiti iz poslovanja ostvarene u ranijim godinama.

e) Dobit tekuće godine

Dobit tekuće godine iskazana u finansijskim izvještajima na dan 31.decembra 2015. godine u iznosu od 933.735 KM (31. decembra 2014.godine 802.218,27 KM) čini dobit iz poslovanja koja je preostala nakon oporezivanja.

4.6. OBAVEZE

POZICIJA	31.12.2015.	31.12.2014.
Dugoročne obaveze	2.841.282	1.001.309
Kratkoročne obaveze	9.480.548	5.855.553
Ukupno:	12.321.829	6.856.862

4.6.1.DUGOROČNE OBAVEZE

Društvo je u septembru 2014. godine zaključilo Ugovor o dugoročnom kreditu broj 06-957-2/14 sa NLB Razvojnem bankom a.d., Banja Luka. Sredstva odobrenog kredita su se koristila za finansiranje nabavke opreme u proizvodnji. Kredit u iznosu od 4.000.000,00 KM je odobren uz kamatnu stopu od 5,40 % godišnje. Kredit se otplaćuje u 48 jednakih mjesečnih anuiteta u iznosu od 92.843,72 KM. Instrumenti obezbjeđenja po Ugovoru su, pored mjenica i hipoteka na nepokretnu imovinu. Vrijednost nekretnina koja služi kao obezbjeđenje kredita, prema procjeni vrijednosti nekretnina od 10.09.2014. godine, iznosi 6.427.379,00 KM.

U 2014. godini povučena je prva tranša u iznosu od 1.001.309,05 KM, a ostale tri tranše kredita povučene su u 2015. godini u ukupnom iznosu od 2.998.690,95 KM. Društvo je u oktobru 2015. godine počelo sa otplatom kredita.

4.6.2.KRATKOROČNE OBAVEZE

POZICIJA	31.12.2015.	31.12.2014.
Dio dugoročnog kredita koji za plaćanje dospjeva u period do jedne godine	933.175	0
Obaveze iz poslovanja	8.015.964	5.334.916
Obaveze za zarade i naknade zarada	410.767	386.263
Druge obaveze	67.664	13.139
Obaveze za ostale poreze i doprinose	17.478	14.843
Obaveze za porez na dobitak	0	13.973
Pasivna vremenska razgraničenja	35.500	92.420
Ukupno:	9.480.548	5.855.553

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI
31. decembar 2015. godine

a) Društvo je po dugoročnom kreditu sa NLB Razvojnom bankom prenijelo dio dugoročnog kredita koji za plaćanje dospjeva u periodu do jedne godine u iznosu od 933.175 KM.

b) Obaveze iz poslovanja

POZICIJA	31.12.2015.	31.12.2014.
Primljeni avansi	0	1.159
Obaveze prema dobavljačima – povezana pravna lica	5.467.893	3.920.109
Obaveze prema dobavljačima u zemlji	536.440	507.704
Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu	2.011.632	905.943
Ukupno:	8.015.964	5.334.916

c) Obaveze za zarade i naknade zarada

POZICIJA	31.12.2015.	31.12.2014.
Obaveze za neto zarade i naknade zarada	410.767	386.263
Ukupno:	410.767	386.263

d) Druge obaveze

POZICIJA	31.12.2015.	31.12.2014.
Druge obaveze	67.664	13.139
Ukupno:	67.664	13.139

e) Obaveze za ostale poreze i doprinose

POZICIJA	31.12.2015.	31.12.2014.
Obaveze za poreze, doprinose, naknade, carine i dr. troš.	17.478	14.843
Ukupno:	17.478	14.843

f) Obaveze za porez na dobitak

POZICIJA	31.12.2015.	31.12.2014.
Obaveze za porez na dobitak	0	13.973
Ukupno:	0	13.973

Društvo je u 2015. godini imalo ulaganja u proizvodne kapacitete koje je bilo veće od iznosa poreske osnovice u poreskoj prijavi poreza na dobit, te stoga nije u obavezi da obračuna i plati porez na dobit za 2015. godinu.

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI
31. decembar 2015. godine
g) Pasivna vremenska razgraničenja

POZICIJA	31.12.2015.	31.12.2014.
Obračunati ostali troškovi tekućeg obračunskog perioda koji nisu fakturirani u tom periodu	35.500	92.420
Ukupno:	35.500	92.420

❖ NAPOMENE UZ BILANS USPJEHA
4.7. PRIHODI

OPIS	31.12.2015.	31.12.2014.
Poslovni prihodi	20.267.824	18.239.332
Finansijski prihodi	93.827	22.957
Ostali prihodi	45.816,91	628,01
Prihodi po osnovu ispravke grešaka iz ranijih godina	16,24	10.477,39
Ukupno	20.407.484	18.273.394

4.7.1. POSLOVNI PRIHODI

OPIS	31.12.2015.	31.12.2014.
Prihodi od prodaje robe	42.786	24.449
Prihodi od prodaje učinaka	20.210.022	18.327.183
Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka	15.308	12.199
Povećanje vrednosti zaliha učinaka	0	0
Smanjenje vrednosti zaliha učinaka	2.604	410.554
Ostali poslovni prihodi	2.312	286.056
Ukupno	20.267.824	18.239.332

a) Prihodi od prodaje učinaka

O P I S	31.12.2015.	31.12.2014.
Prihodi od prodaje proizvoda povez pr licima i usluga Kraš	15.320.027	16.837.374
Prihodi od prodaje učinaka na domaćem tržištu	77.376	115.660
Prihodi od prodaje učinaka na inostranom tržištu	4.812.619	1.374.149
Ukupno	20.210.022	18.327.183

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI
31. decembar 2015. godine
b) Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka

Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka iskazano u bilansu uspjeha za 31.12.2015. godine u iznosu od 2.604,12 KM (31.12.2014. godine iskazano je smanjenje vrijednosti zaliha učinaka u iznosu od 410.554,27 KM) predstavlja smanjenje vrijednosti zaliha učinaka u odnosu na vrijednost zaliha na početku perioda.

4.7.2. FINANSIJSKI PRIHODI

OPIS	31.12.2015.	31.12.2014.
Prihodi od kamata	2.026	2.283
Pozitivne kursne razlike	91.794	20.661
Ostali finansijski prihodi	7	12
Ukupno	93.827	22.957

4.7.3. OSTALI PRIHODI

OPIS	31.12.2015.	31.12.2014.
Dobici po osnovu prodaje materijala	2.528,65	628,01
Naplaćena otpisana potraživanja	0,00	0,00
Ostali nepomenuti prihodi	43.288,26	0,00
Ukupno	45.816,91	628

4.7.4. PRIHODI PO OSNOVU PROMJENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKE GREŠAKA IZ RANIJIH GODINA

OPIS	31.12.2015.	31.12.2014.
Ispravka grešaka iz ranijih godina	16,24	10.477,39
Ukupno	16,24	10.477

4.8. RASHODI

OPIS	31.12.2015.	31.12.2014.
Poslovni rashodi	19.065.963	17.371.867
Finansijski rashodi	261.534	10.555
Ostali rashodi	118.943	25.072
Rashodi po osnovu ispravke greš.iz ranijih god.	27.309	8.723
Ukupno	19.473.749	17.416.216

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI
31. decembar 2015. godine
4.8.1. POSLOVNI RASHODI

OPIS	31.12.2015.	31.12.2014.
Nabavna vrednost prodate robe	37.301	43.948
Troškovi materijala	11.576.048	10.248.010
Troškovi zarada, nakn. zarada i ostalih ličnih ras.	5.255.482	5.083.130
Troškovi proizvodnih usluga	570.355	521.688
Troškovi amortizacije i rezervisanja	1.086.031	960.045
Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	436.329	433.797
Troškovi poreza	56.249	51.858
Troškovi doprinosa	48.167	29.391
Ukupno	19.065.963	17.371.867

h) Troškovi materijala

OPIS	31.12.2015.	31.12.2014.
Troškovi sirovina i ambalaže	10.556.054	9.081.171
Troškovi tehničkog materijala	223.654	224.468
Troškovi potroš. materij. (za održav. higijene)	158.339	152.681
Troškovi ostalog materij. (kanc. HTZ, sit.inv.)	84.478	109.080
Troškovi plina za proizvodnju	388.094	528.103
Troškovi električne energije	150.631	136.114
Troškovi goriva	14.799	16.394
Ukupno	11.576.048	10.248.010

b) Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda

OPIS	31.12.2015.	31.12.2014.
Bruto zarade i naknade zarada	4.825.471	4.690.498
Ostali lični rashodi	430.011	392.632
Ukupno	5.255.482	5.083.130

c) Troškovi proizvodnih usluga

OPIS	31.12.2015.	31.12.2014.
Usluge na izradi učinaka	39.863	13.316
Troškovi transportnih usluga	4.239	3.110
Troškovi izvoznih dažbina	35.804	60.356
Troškovi PTT usluga	39.986	38.085
Troškovi održavanja	319.877	302.161
Troškovi reklame	29.529	19.648

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI
31. decembar 2015. godine

Troškovi komunalnih usluga	57.655	43.347
Troškovi za ostale usluge	22.198	23.443
Troškovi zakupnina	21.205	18.222
Ukupno	570.355	521.688

d) Troškovi amortizacije i rezervisanja

OPIS	31.12.2015.	31.12.2014.
Građevinski objekti	319.226	164.935
Postrojenja i oprema	766.805	306.079
Ukupno	1.086.031	471.014

e) Nematerijalni troškovi

OPIS	31.12.2015.	31.12.2014.
Troškovi neproizvodnih usluga		
Troškovi zdravstvenih usluga (sanitarni)	35.479	38.356
Troškovi revizije, advok. usluga	17.231	22.368
Troš.i ostalih neproizv. usluga (semin., ug. o radu)	68.426	52.081
Troškovi reprezentacije	130.367	135.980
Troškovi premija osiguranja	30.838	30.599
Troškovi platnog prometa	87.039	44.549
Troškovi članarina	17.795	13.638
Ostali nematerijalni troškovi		
Stipendije studentima	1.800	2.400
Sponzorstva, sindikat	39.207	50.583
Administrativne i sudske takse	4.796	39.493
Troškovi oglasa u štampi i dr.	3.352	3.751
Ukupno	436.329	433.797

4.8.2. FINANSIJSKI RASHODI

OPIS	31.12.2015.	31.12.2014.
Rashodi kamata	189.271,79	24,00
Negativne kursne razlike	66.888,84	8.934,51
Ostali finansijski rashodi	5.372,97	1.596,80
Ukupno	261.534	10.555

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI
31. decembar 2015. godine
4.8.3. OSTALI RASHODI

OPIS	31.12.2015.	31.12.2014.
Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja nemat. ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	71.439,93	442,39
Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	0,00	145,58
Rashodi po osnovu rashod.a zaliha mater. i robe i stali rashodi	47.503	24.484
Ukupno	118.943	25.072

Društvo je u 2015. godini otpisalo osnovna sredstva koja su zastarjela i koja nisu više u upotrebi na teret rashoda u iznosu od 71.439,93 KM.

4.8.4. RASHODI PO OSNOVU PROMJENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKE GREŠAKA IZ RANIJIH GODINA

OPIS	31.12.2015.	31.12.2014.
Ispravka grešaka iz ranijih godina	27.309,06	8.722,70
Ukupno	27.309,06	8.723

Rashodi po osnovu ispravke grešaka iz ranijih godina najvećim dijelom se odnose na PDV plaćen po Rješenju Uprave za indirektno oporezivanje na osnovu izvršene kontrole, a koji iznosi 26.023 KM.

4.9. POREZ NA DOBIT

S obzirom da je Društvo u 2015. godini ulagalo u proizvodne kapacitete, a kako je iznos tih ulaganja veći od osnovice poreza na dobit po poreskom bilansu, porez na dobit u 2015. godini iznosi 0 KM.

5. OBJELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Društvo ostvaruje poslovne transakcije sa povezanim pravnim licem KRAŠ d.d, Zagreb u čijem je većinskom vlasništvu, kao i sa ostalim članicama KRAŠ grupe. Odnosi između Društva i povezanih pravnih lica regulisani su na ugovornoj osnovi i po tržišnim uslovima koji važe za sve druge poslovne partnere.

OPIS	31.12.2015.	31.12.2014.
	KM	KM
<u>Potraživanja od povezanih društava</u>		
KRAŠ ZAGREB	2.208.164	1.623.669
KRAŠCOMMERCE LJUBLJANA	611.683	442.318
KRAŠ KOMERC SKOPLJE	367.716	71.637
KRAŠ TRGOVINA ŠIROKI BRIJEG	2.896.284	2.711.437
KRAŠ COMMERCE BEOGRAD	114.017	183.853
Ukupno potraživanja od povezanih društava	6.197.864	5.032.914

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI
31. decembar 2015. godine
Obaveze prema povezanim društvima

KRAŠ ZAGREB	5.450.435	3.870.492
KRAŠ KOMERC SKOPLJE	0,00	36.266
KRAŠ TRGOVINA ŠIROKI BRIJEG	17.458	13.351
Ukupno obaveze prema povezanim društvima	5.467.893	3.920.109

O P I S	2015. KM	2014. KM
<u>Prihodi</u>		
KRAŠ ZAGREB	6.932.396	9.127.692
KRAŠCOMMERCE LJUBLJANA	1.907.027	2.177.388
KRAŠ KOMERC SKOPLJE	795.070	422.499
KRAŠ TRGOVINA ŠIROKI BRIJEG	5.230.071	4.685.641
KRAŠ COMMERCE BEOGRAD	468.664	432.247
Ukupno prihodi	15.333.229	16.845.467
<u>Rashodi</u>		
KRAŠ ZAGREB	2.489.871	1.736.176
KRAŠ KOMERC SKOPLJE	397.116	301.240
KRAŠ TRGOVINA ŠIROKI BRIJEG	1.497.191	1.732.087
Ukupno rashodi	4.384.178	3.769.503

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Društvo je u svom redovnom poslovanju u različitom obimu izloženo određenim finansijskim rizicima i to:

- Tržišnim rizicima,
- Riziku likvidnosti,
- Kreditnom riziku.

Upravljanje rizicima u Društvu je usmjereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva u situaciji nepredvidljivosti finansijskih tržišta.

Tržišni rizik
(a) Rizik od promjene kursa stranih valuta

Društvo je izloženo riziku od promjene kursa stranih valuta prilikom prodaje na inostranom tržištu u stranim valutama prvenstveno USD. Što se tiče nabavke i prodaje u EUR-ima tu nema rizika s obzirom na fiksni odnos valuta KM i EUR. Devizni rizik nastaje u slučajevima neusklađenosti finansijskih sredstava i

obaveza izraženih u stranoj valuti. U mjeri u kojoj je to moguće, Društvo minimizira devizni kurs kroz minimiziranje otvorene devizne pozicije.

(a) Rizik od promjene kamatnih stopa

Društvo je izloženo rizicima koji kroz efekte promjena visine tržišnih kamatnih stopa djeluju na njegov finansijski položaj i tokove gotovine. Poslovanje Društva je izloženo riziku promjene kamatnih stopa u mjeri u kojoj kamatonosna sredstva (uključujući investicije) i kamatonosne obaveze dospijevaju za naplatu u različito vrijeme ili u različitim iznosima.

Društvo je izloženo umjerenom kamatnom riziku jer ima dio obaveza na koje se obračunavaju kamate.

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da Društvo neće biti u mogućnosti da finansira sredstva odgovarajućim izvorima finansiranja sa stanovišta rokova i stopa i rizik nemogućnosti da se sredstvo realizuje po razumnoj cijeni u odgovarajućem vremenskom okviru.

Društvo upravlja likvidnošću sa ciljem da osigura da izvori finansiranja budu raspoloživi za izmirenje obaveza u trenutku njihovog dospijeća. Društvo neprekidno procjenjuje rizik likvidnosti identifikovanjem i praćenjem promjena u izvorima finansiranja potrebnim za ispunjenje poslovnih ciljeva Društva.

Kreditni rizik

Kreditni rizik se odnosi na rizik neispunjenja ugovornih obaveza drugih ugovornih strana koji će proizvesti finansijski gubitak Društva. Izloženost društva kreditnom riziku i kreditni položaj drugih ugovornih strana su neprekidno praćeni. Društvo je izloženo kreditnom riziku koji proizilazi uglavnom iz potraživanja od kupaca. Kontinuirano vrednovanje potraživanja provodi se na osnovu finansijskog položaja kupaca, a kada je potrebno, pribavljeno je osiguranje potraživanja garancijom.

Fer vrijednost

Poslovna politika Društva je da objelodani informacije o fer vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se fer vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti. U Republici Srpskoj ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje

potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, fer vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Društva vrši procjenu rizika i u slučajevima kada se ocjeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku te vrijednosti.

Društvo smatra da iskazana knjigovodstvena vrijednost potraživanja, nakon

umanjenja za ispravku vrijednosti po osnovu obezvrijeđenja, kao i nominalna vrednost obaveza iz poslovanja, približno odražava njihovu tržišnu vrijednost. Fer vrijednost obaveza po kreditima procjenjuje se diskontovanjem budućih ugovorenih novčanih tokova prema trenutnoj tržišnoj kamatnoj stopi koja je Društvu na raspolaganju za potrebe sličnih finansijskih instrumenata.

Ovako utvrđena fer vrijednost ne odstupa značajnije od vrijednosti po kojoj su iskazane obaveze po kreditima u poslovnim knjigama Društva. Rukovodstvo

Društva smatra da iznosi u priloženim finansijskim izvještajima odražavaju vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

Poreski rizici

Republika Srpska i Bosna i Hercegovina trenutno imaju više zakona koji regulišu poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju PDV, porez na dobit i poreze na zarade, zajedno sa drugim porezima. Za razliku od razvijenijih tržišnih privreda zakoni kojima se regulišu ovi porezi i propisi kojima se vrši implementacija ovih zakona često su nejasni ili ne postoje. Iz ovog razloga, često se javljaju razlike u mišljenju među državnim ministarstvima i organizacijama u vezi sa pravnom interpretacijom zakonskih odredaba što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave su predmet kontrola i pregleda od strane ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje strogih kazni i zateznih kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Preduzeća mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. To može dovesti do osporavanja transakcija od strane poreskih vlasti i Društvu može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa poreskim propisima Republike Srpske, period zastarjelosti poreske obaveze je 5 godina.

To praktično začni da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od 5 godina od trenutka kada je obaveza nastala. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini bude značajniji od onog u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemom.

7. NEUSAGLAŠENA POTRAŽIVANJA I OBAVEZE

Društvo je usaglašavalo salda svojih potraživanja i obaveza sa poslovnim partnerima na dan 31.12.2015. godine. Međutim, kako Društvo posluje sa velikim brojem poslovnih partnera, s nekima nije usaglasilo stanje svojih potraživanja i obaveza kao slijedi:

- a) Neusaglašena salda potraživanja od kupaca iznose 126.485,89 KM.

Uglavnom se radi o potraživanjima od kupaca iz inostranstva (SAD), a usaglašavanje nije izvršeno zbog toga što kupci nisu odgovarali na poslone izvode otvorenih stavki. Takođe, Društvo nije usaglasilo svoja potraživanja sa Fondom zdravstvenog osiguranja Republike Srpske iz razloga što Fond nije knjižio svoje obaveze u 2015. godini, te sve zaostatke planiraju da proknjiže u 2016. godini.

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI
31. decembar 2015. godine

b) Neusaglašena salda obaveza prema dobavljačima iznose 58.062,88 KM.

Uglavnom se radi o obavezama prema dobavljačima koje nisu usaglašene zbog neblagovremenog prispjeća dokumenata od momenta nastanka poslovne obaveze. Takođe, Društvo nije prihvatilo dvije fakture od dobavljača za palete u vrijednosti od 6.631,75 KM.

8. SUDSKI SPOROVI

Društvo na dan 31. decembra 2015. godine vodi sudske sporove u kojima je u poziciji tužioca ili tuženog.

Sudski sporovi u korist Društva:

DUŽNIK	IZNOS SPORA (KM)
KOLPROMET, Zagreb	119.751,36
VEKIĆ CHOCOLATE	16.706,22
Vlada RS	93.750,00
FOND ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA RS	60.303,50

Pored toga, Društvo je u decembru 2015. godine podnijelo tužbu protiv troje fizičkih lica iz Prijedora radi utvrđivanja prava vlasništva nad zemljištem. Vrijednost sporova je 4.900 KM

U sporu sa Vekić Chokolade, kao tužiocem, u toku je žalbeni postupak za iznos od 46.817 KM.

ODOBRENJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Finansijske izvještaje usvojila je Uprava i odobrila njihovo izdavanje dana 16. februara 2016. godine.

Prijedor, 26.02.2016. godine

Lice sa licencom:

Svjetlana Kačavenda, SR-0560/16

MIRA B
 PREDUZEĆE ZA PROIZVODNJU
 KEKSA I SRODNIH PROIZVODA
 AKCIONARSKO DRUŠTVO
 PRIJEDOR, Ul. Kralja Aleksandra br.3

Direktor Društva

Marica Vidaković